

Svetovni dan Zemlje z Zojo in Levom v ZOO Ljubljana

Svetovni dan Zemlje bomo v Živalskem vrtu Ljubljana posvetili naravovarstvu ogroženih živalskih vrst.

Na dogodivščinah z živalmi vam bomo naravovarstvene projekte predstavili pri žirafah, azijskih levih, sibirskih tigrih, gepardih, azijskem slonu, navadnih varijih in zlatoličnih gibbonih.

Dogodivščine bodo potekale od 23. do 24. aprila ter od 27. aprila do 2. maja 2022 med 14. in 17. uro.

Ob tej priložnosti smo pripravili zloženko z različnimi ugankami z naslovom Svetovni dan Zemlje z Zojo in Levom. Na dogodivščinah obiskovalci rešujejo uganke in zbirajo štampljke. Z udeležbo na vsaj šestih dogodivščinah pa prejmejo darilce, ki jim vsakodnevno pomagajo pri varčevanju s pitno vodo.

Program dogajanja ob svetovnem dnevu Zemlje:

1. Najvišja žival savane - žirafa

Sobota, 23. april 2022 od 14. do 17. ure

Žirafe so najvišje živali na kopnem, med vsemi živalmi imajo najdaljši vrat, največje vidno polje in so največji rastlinski opraševalci. Ob rojstvu tehtajo 68 kg in v višino merijo 182 cm. Odrasle tečejo s hitrostjo do 56 km/h, vsak dan pojedjo do 66 kg hrane, njihov vrat je dolg do 1,8 metra, jezik pa do 46 cm. Spijo manj kot 2 uri na dan.

V devetdesetih letih je v savanski Afriki živel 140.000 žiraf, danes le še okoli 80.000. Njihovo število upada zaradi človeka, ki zaseda njihov življenjski prostor s svojimi dejavnostmi in nezakonito pobija žirafe.

Akcija Twiga poteka v Ugandi od leta 2016. V narodnem parku, kjer je živel 75 % populacije podvrste rotschildska žirafa, so odkrili večja nahajališča nafte, kar žirafe dodatno ogroža. Zato strokovnjaki žirafe iz tega območja selijo na nova ter ustanovljajo nove populacije. Te žirafe označijo ter spremljajo uspešnost njihove preselitve. Za selitev odrasle žirafe in njeno spremljanje preko satelita, potrebujejo 5.000 dolarjev.

Biološka dogodivščina

Predstavili vam bomo žirafi Rastka in Cvetka. Skupaj si bomo ogledali okostje žirafe in pobožali njen kožuh. Spoznavali bomo telesne značilnosti žiraf ter ugotavljali, kako jim prilagoditve pomagajo pri preživetju v naravi. Velik izziv za žirafe je njihova višina. Spoznali bomo, zakaj žirafa ne pade v nezavest, ko skloni glavo kadar pije, zakaj ima lepljivo slino, kako veliko ima srce, koliko je dolga najdaljša živčna celica ter zakaj se koža na njenih nogah tako tesno prilega.

Pogovarjali se bomo, kako v ZOO Ljubljana skrbimo za žirafe, koliko vrst in podvrst jih živi v naravi ter zakaj so ogrožene.

2. Levi živijo tudi v Aziji

Nedelja, 24. april 2022 od 14. do 17. ure

Azijski lev je bil nekoč razširjen od Turčije in Sirije preko Iraka, Irana in Pakistana do vzhodne Indije. V vzhodni Evropi je vrsta izumrla okoli leta 100 našega štetja, v Palestini pa v času križarskih vojn. Na vseh drugih območjih je preživel do sredine 19. stoletja. Iznajdba strelnega orožja, široko razširjen lov in vedno manj življenjskega prostora so bili zanje pogubni. Do konca 19. stoletja je azijski lev preživel le v gozdu Gir v državi Gujarat na severozahodu Indije, kjer so leta 1880 zabeležili le še 12 levov. Zaradi pravočasne zaščite jih je bilo leta 1955 že 290, danes pa jih je okoli 500. Razširjeni so na območju, velikem za osem Triglavskih narodnih parkov. Azijski lev je v Indiji popolnoma zaščiten od leta 1972. Zaradi različnih naravovarstvenih ukrepov v zadnjih petdesetih letih, se populacija azijskih levov še vedno povečuje.

Leva v ZOO Ljubljana sta ambasadorja levov v naravnem okolju in imata pomen pri izobraževanju naših obiskovalcev.

Biološka dogodivščina

Predstavili vam bomo leva Maksa in levinjo Čajo. Spoznavali bomo navade in družinsko življenje azijskih levov ter si na modelu ogledali njihove zobe, potipali jezik ter našo dlan primerjali z njihovo šapo.

Pogovarjali se bomo, kako v ZOO Ljubljana skrbimo za leva, kako je opremljena njuna ograda ter zakaj so v naravi ogroženi.

3. Ohranimo tигра

Sreda, 27. april 2022 od 14. do 17. ure

V naravi živi le še 3.900 divjinskih tigrov, šestih različnih podvrst. Njihova številčnost se je zmanjšala za 95 % od začetka 20. stoletja zaradi lova in drugih vplivov človeka. Z delovanjem različnih naravovarstvenih programov, ki so odvisni predvsem od donacij, se v zadnjih letih njihova številčnost v naravnem okolju ponovno veča.

Tigri so izredno pomembni, saj kot specializirani plenilci pomagajo ohranjati ravnovesje. Plenijo divjad, ki objeda zelišča, grmovje in drevesa. Brez zadostnega števila tigrov, se divjad prenamnoži in z objedanjem povzroči škodo, zaradi katere se poruši naravno ravnovesje določenega okolja.

Sibirska tигра sta ambasadorja tigrov v naravnem okolju in imata pomen pri izobraževanju naših obiskovalcev. ZOO Ljubljana je prispeval določena finančna sredstva za naravovarstvene programe, ki potekajo v naravnem okolju.

Biološka dogodivščina

Predstavili vam bomo sibirska tигра Botsmana in Vito. Skupaj bomo spoznavali njihove prilagoditve na naravno okolje, ugotavljali kje živijo, kako lovijo in s čim vse se prehranjujejo ter zakaj so v naravi ogroženi.

Pogovarjali se bomo, kako v ZOO Ljubljana skrbimo za tигра ter kako je opremljena njuna ograda.

4. in 5. Najhitrejša mačka - gepard

Četrtek in petek, 28. in 29. april 2022 od 14. do 17. ure

Gepard je najhitrejša kopenska žival na svetu in najbolj ogrožena velika mačka v Afriki. V divjini jih živi le še okoli 10.000. Telo geparda je prilagojeno za hitrost in hitre pospeške.

Gepardov kožuh je prekrit s črnimi lisami. Pod temno dlako je tudi koža temno obarvana. Lisasta obarvanost kožuha jim omogoča dobro prikrivanje v okolju ko zasleduje plen ali pa se prikrije pred plenilci. Mladiči imajo prve tri mesece na hrbtu gosto in daljšo sivo dlako, s katero posnemajo manjše zveri, kot je medarski jazbec. Nasršena dlaka preslepi plenilce kot so levi, hijene in orli.

Biološka dogodivščina

Predstavili vam bomo Svena in Sveo. Gepard je mačka, ki je zelo podobna hrtu. Kremplje ima stalno iztegnjene zaradi dobrega oprijema in odrida. Ta najhitrejša mačka na svetu je ustvarjena za hitre pospeške - v 5 sekundah kar na 100 km/h. Izvedeli bomo, zakaj jih je vedno manj v naravnem okolju.

Pogovarjali se bomo, kako v ZOO Ljubljana skrbimo za geparda, o opremljenosti njune ograje ter kako ju spodbujamo k hitremu teku.

6. Ogroženi velikani - sloni

Sobota, 30. april 2022 od 14. do 17. ure

Sloni so zelo prepoznavni po svoji mogočnosti, velikih uhljih in nezgrešljivem trobcu. Trobec je izredno zanimiv večnamenski organ. Nastal je kot združitev in podaljšanje zgornje ustnice in nosu. Sloni skozi trobec dihajo, z njim si pomagajo pri vohanju, vanj zajamejo do 10 litrov vode in se škropijo ali vodo nesejo v usta in tako pijejo. Z njim tudi primejo in prenašajo veje, se spopadajo ali medsebojno ljubkujejo. Skozi njega trobijo in se tako sporazumevajo. V trobcu slona je veliko mišičnih vlaken, ki potekajo v različne smeri, zaradi česar je izredno gibljiv. V njem je več kot 40.000 mišic, kar je veliko več kot jih v vsem našem telesu. Tudi zato slonji mladiči sprva ne vedo, kako ga uporabljati. Na srečo mleko pri mami sesajo z usti. Z opazovanjem odraslih slonov v čredi in z vajo se naučijo uporabljati ta edinstven in vsestranski organ.

Žal pa so sloni zaradi človeka zelo ogroženi in ves čas na robu preživetja. Ljudje jih ogrožamo z nezakonitim lovom zaradi slonovine, mesa in kože, prav tako uničujemo njihov življenjski prostor ali pa ga razvrednotimo, zaradi česar pogosteje prihajajo v konflikt s človekom.

Biološka dogodivščina

Opazovali bomo največjo damo v Sloveniji, slonico Gango. Pogovarjali se bomo o prilagoditvah slonov na naravno okolje in vzrokih, zakaj so ogroženi. Prikazali bomo slonji iztrebek, dnevno količino hrane in vode ter igrala, ki jih uporablja slonica Ganga ter kako zanjo še skrbimo v ZOO Ljubljana.

7. Ogroženi lemurji

Nedelja, 1. maj 2022 od 14. do 17. ure

Lemurji so krovne vrste in endemiti otoka Madagaskarja, kjer imajo velik pomen pri širjenju semen in opraševanju ter s tem ohranjanju strukture gozda. Na Madagaskarju živi 110 vrst lemurjev.

Med lemurje uvrščamo tudi navadne varije, ki jih gojimo v ZOO Ljubljana. V naravi živijo v vlažnih zimzelenih gozdovih na vzhodu Madagaskarja. Skupine imajo obsežne teritorije, velike tudi preko 100 hektarov, da najdejo dovolj prehranskih virov. Med vsemi lemurji se največ zadržujejo v drevesnih krošnjah, najraje na visokih in široko razvejanih drevesih. Najpogosteje se premikajo s štirinožno hojo in tekom po debelejših vejah ter skoki z drevesa na drevo.

Variji so eni izmed najbolj ogroženih vrst primatov na svetu. Čeprav so zelo slabo raziskani, nekateri podatki kažejo, da je velikost njihove populacije v zadnjih dveh desetletjih upadla za več kot 80 %. V naravi jih po nekaterih ocenah živi manj kot 10.000. So izjemno občutljivi na motnje v njihovem življenjskem prostoru (gradnja cest, sečnja dreves, spreminjanje gozdov v kmetijsko krajino), dodatno pa jih ogroža lov. Ker gre za največjo še živečo vrsto lemurjev, ki je povrh vsega dejavna podnevi, so za lovce zelo zaželen in dokaj lahek plen.

Biološka dogodivščina

Na otoku lemurjev v ZOO Ljubljana bomo spoznavali navadne varije. Primerjali jih bomo z ostalimi primati ter spoznavali njihove prilagoditve na ravno okolje. Zanimalo nas bo zakaj so v naravi ogroženi.

Spoznavali bomo, kako v ZOO Ljubljana skrbimo za navadne varije ter katera igrala in popestritve jim dodajamo.

8. Mojstri pregugavanja – zlatolični giboni

Ponedeljek, 2. maj 2022 od 14. do 17. ure

Giboni so najmanjši med človeku podobnimi opicami; so inteligentni, radovedni in dejavni. Živijo zgolj v drevesnih krošnjah deževnih gozdov Jugovzhodne Azije. Spijo v sedečem položaju in za ležišča uporabljajo primerno razvejane veje. Hranijo se pretežno z zrelemi sadeži, listi ter popki in poganjki.

Giboni se s pregugavanjem lahko premikajo s hitrostjo do 55 kilometrov na uro in se zavihtijo tudi do 15 metrov daleč. So najhitrejše opice v drevesnih krošnjah. Živijo v družinski skupnosti in imajo običajno istega partnerja vse življenje. Oglašajo se z močnimi in raznolikimi klici ali pesmimi, ki so slišne na velike razdalje.

Giboni so zelo ogroženi, nekaterim vrstam grozi izumrtje. V vietnamski divjini živi le še 5.500 gibbonov. Najbolj jih ogroža degradacija njihovega naravnega okolja zaradi nezakonite sečnje dreves in s tem spreminjanje okolja za namene agrikulture in cestnih povezav. Ogroža jih tudi nezakonit lov zaradi mesa, trgovine s hišnimi ljubljenci in uporabe njihovih delov v tradicionalni azijski medicini.

Naravovarstveni projekt za severne zlatolične gibone, začel v letu 2016, je rezultat sodelovanja med Fundacijo za ohranjanje vrst (Stiftung Artenschutz) in Frankfurtsko

zoološko zvezo (FZS) in je umeščen v program »Ohranjanje gozda v centralnem vietnamskem višavju«, ki poteka od leta 2010. Njegov cilj je zaščita življenjskega okolja bogatega z živalskimi in rastlinskimi vrstami. ZOO Ljubljana vsako leto prispeva določena sredstva za ta naravovarstveni projekt.

Biološka dogodivščina

Predstavili vam bomo samico Liling in samca Lipinga. Spoznavali bomo njihovo družinsko življenje ter izvedeli, zakaj imata različno obarvana kožuha. Opazovali jih bomo pri pregugavanju ter izvedeli, kako zanju skrbimo v ZOO Ljubljana. Vprašali se bomo zakaj so ogroženi v naravnem okolju in kako ZOO Ljubljana prispeva k njihovi ohranitvi.

Lepo vabljeni!